

Periaz-peria

ELIXABETE GARMENDIA

BLUSA bezain azal beltzeko tratalariak, ahobete puru eta bilete moratu mordoska barruko poltsikoan ondo gordetzen. Belarritakodun gazte sendoak, makila eskuan, zaldi, behor, mando, muxal eta asto betilunen zaintzan. Lau urte ozta-ozta izango zituen, sokatik heldu bi metroko behorri eta jira eta buelta jostatzen zerabilkien mutikoak. Bufaloaren pareko iditzarra, Debako probetarako, txartelean zioenez. Tresneriaren alorrean, mutikoak traktoreetatik jetxi nahi ezta, eta gazteak *todoterrenoak* —zabaldutzea, igurtzi bolantea...— miratu eta miazten. Tartean, abere simaurren artean ibiltzeko ere naruzko abrigua erantzi ez duten señoak. Txapelaz ala gabe, pintorerik folkenarentzako modelo faltarik ez.

Joaldunek jartzen dute erritmoa eta trikitixek melodia kaleetako uhoaldek mugitzea. Zamarraga-Urretxu, industria astunaren eta hirigintza basaren eszenario izanek, ez diote muzin egiten mendetako tradizioari.

Eibarren sanandresetako azoka hutsetik piztea lortu dute, Tafallakoaren kide. Donostia hiritarrenak ere ez luke paso egingo santomasekotik. Gernikan Bizkaia sakonak eta apartsuak bat egiten dute urriko astelehenean. Hyperrak perretxikuak baino ugariago —gauza zaila ez aurten, egia esan—, baina ez da oraindik sortu, giroari dagokionez behintzat, santaluzi, sanandres, santomas, Ordiziko peria eta enparauei itzal egingo dion hyperrik.

●Diario 16

Errusia: berririk ez frontean

Ieltsinek aginteari eusteko eta Errusia nazioartean Estatu bideragarri bihurtzeko borrokan duen baza Mendebalde da. Hain handia da mendebaldearen eragina Errusiako barne arazoetan non esan baitaiteke Errusiako Gobernuak, errealtatean, aginduak kanpoan hartzen dituela. Arazoa, ordea, gerra hotza galtzearen ondorioz egun Errusiak duen administratzio bikario horrek aurrez aurre elkarri lotuta dauden bi mugapen izatea da: batetik, Mendebaldeak beste hainbat Estaturi —Polonia, Hungaria, eta abarri— laguntza eman behar izatea bizirik irauteko horiek daramaten borrokan —hain zuzen Errusiak bere aurkako etsaikeriatzat har dezakeen gauza— eta, bestetik, armadaren etengabeko presioa, indar handiko posizioak ez galtzeko interesa izanik sobietar inperio handia berrezartzea eskatzen ari baita.

Eta kontraesan horretan datza Europako eta mundu osoko

orekak duen mehatxurik handiena.

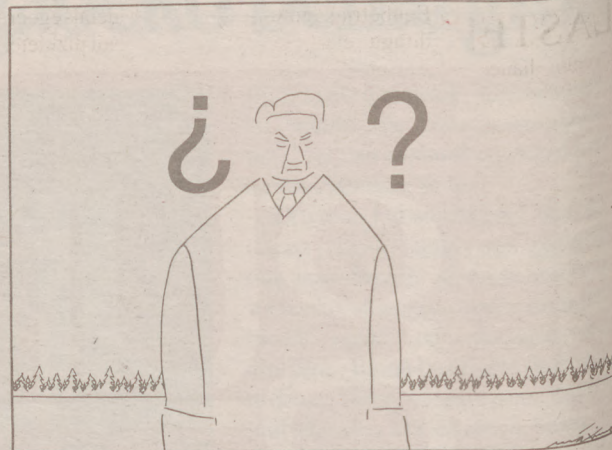
EDITORIALA

●DEIA

Errusia: kalkulu oker baten ondorioak

Errusiako erreformistek inolako aitzakiarik gabeko porrota izan dute igandean egindako legebiltzarrerako hauteskundeetan. Boris Ieltsin Errusiako lehendakaria izan da onik atera den bakarra, «bere» Konstituzioa onar dezaten lortu baitu, eta horrek aukera ematen dio 1996an agintaldia bukatu arte bere karguari eusteko. Karta Magnan jasota dagoen artikulua iragankor bati esker, zelnak lehendakaria aukeratzeko ekaineko hauteskundeetarako deia bertan behera uztea ahalbideratzen baitio, nahiz eta horretarako hitza emana zuen.

Alderdi erreformistek, hasi erradikaletatik eta moderatuetaraino, alegia Errusiako ekonomia eta industriako mota guztietako presio taldeen zerbitzura dagoen erakunde espa-

MAXIMO/EL PAÍS

rru zabala osatzen dutenek, kalkulu okerra egin zuten, ez bakarrik beren indarrei buruz, baita etsaien indarrei buruz ere.

Egoera honen ondorio hurbilena edozein itunek erreformak arintzea ekarriko duela da; izan ere, ezin alderdi ez dago abiarazitako prozesu erradikalaren alde eta Errusiako Aukera basteen duten botoek, % 15ek, ez dute prozesu horren gauzatzeari legitimatzen, Konstituzio berriak Lehendakariari ematen dizkion ahalmen zabalak gorabehera.

Ez bada horrela egiten, Go-

bernuaren eta Legegilearen arteko enfrontamendua berrituko sortuko da, lehen baino gaizkoatua gainera. Boris Ieltsinentzako desabantaila batekin sortu ere, bere Gobernuari aurre egingo dion Legebiltzarra Errusiako herri-subiranotasunaren gordetzailer bihurtuko baita, eta horri gaitz hartzeko ohi bezala dekretuak helduz egindako edozein saiotalitarismoaren agerpidea besterik ez da izango.

EDITORIALA

Aurreratu egin al dute Inuxente Eguna?

MIKEL ARAMENDI

IRATZARRI naiz eta ikus/entzuten dut orain bi hilabete parlamentu bat kaitzeko deseginez demokrazia sendotzen zela ziotenak izuturik daudela haren ondoriozko hauteskundeetan autokrazia txobinista batek irabazi duela, eta sarraski hura zertu zuen Tamanskaja dibisioak, esaterako, ultra horrixe bozak eman omen dizkiolako.

Atzo/herenegun ikusten nuen kolumnista batek egundoko irainak eta jukutiak botatzen zizkiola euskal politikagizon bati honek publikoki esaten ausartzen omen zenagatik... ebatsi eta haren borondatearen kontra argitara emandako dokumentu batean. Pare bat egun lehenago, irakurtzen nituen egunkari baten kontrako izugarrikeriak beste baten editorialean; hiltzaileen seinalatzaile izatea aurrepigaratzen zion lehenari bigarrenak... bere orrialdeetan maiseatzen zuena kalean hilotz zegoelako bere errotatiba geldiarazi eta edizioa aldatu behar izan duen espainiar egunkari bakarra, bigarren hau. Hamar egun dira berriz, EKAko informazio alegal, paralegal eta ilegal biltzailerik handiena sartu zela lehen aipatu egunkari horretan... jakin behar ez dituenak ba omen daki tzalakoan.

Eta horrelakoak, beste hamaika. Ni burutik egiten hasita nago edota aurten Inuxente Eguna aurreratu egin bide dute. Eta auskalo noiz arte luzatzeko asmoa duten.

Oharra: 3.714 egun betetzen dituzte baita gaur Joxe Antonio Lasa Arostegi eta Jose Inazio Zabala Artanok. Baionako kale-bazter batetik eramane zituzten indarrez 1983ko urriaren 15etik 16rako gauean. Ez da haien berririk harez geroztik.

Uruguaytik ETaren aldeko

Aberria apurtzen ari zarete! Nahikoa da! Noiz arte?

Hemen nago Montevideo, Euskal Herriatik urrin, nire bihotza oso minduta dagoela, ez daukat hitzik sentitzen dodana adierazteko: Harridura da nagusi ene baitan! Ulertezina!

Egun bat baino ez daramat hemen, baina egun oso berezia izan da.

Atzo batek baino gehiagok komentatu zidan azken boladan lurralde hauetatik 'euskaldun' batzuk ezagunak egin direla: ETArekin zerikusirik duten ustezko presoak. Hori entzuten nuela nolabaiteko hurbiltasuna sentitzen nuen (ez beraie ideiekin jakina!), azken baten nebarrebak gare-

lako... Tarte horretan ere lagun espainiar batekin politikaz ari nintzen; berak 'abertzaleak' eta 'abertzale-abertzaleak' bereizten zituen. Ni ez nentorren bat berarekin eta abertzale hitza azaldu nion, hala nola abertzale izatea: bazara ala ez, ez dago gehiago ala gutxiagorik... Besteak beste, ETA Euskal Herriak zuen areririk handiena dalarakin ados geunden. Bera herrien autodeterminazio eskubidearen alde ere bazegoen.

Baina beranduago etxera deitu eta kolpe handi bat jaso nuen: ETak Joseba Goikoe-txea erahil du! (Txikitatik ezagutzen nuen abertzalea). Ezin dut sinistu! Ez zarete abertzaleak hortik aberkideak erahiltzen ari zaretenak! Zuek ez dakizue Euskadi ta Askatasunaren esanahia, ETA ez da hori, baizik eta Erahil eTa Apurtu! Noizarte! Nire aurreko presoenganako hurbiltasuna desa-

gertu zait, pazientzia itzaltzen ari.

Gogorra da norberaren etxetik nebarrebak botatzen, baina etxean, bestelako giza-talde baten bezala, arau batzuk daude. Eta hala nola danak bere muga dauka. Eta oraintxe familiarentzat botika zuek, hiltzaileak, arauak onartzen ez dituzuenak, baztertzea dela deritzot.

Nire nahia, egunen baten guztiak batera egotea da, baina argi daukat giza eskubideak eta demokrazia, gehiengoak aukeratuak, errespetatzen ez diren bitartean, ez daukatela tokirik etxean, hemengoak zirela kanpotarrak izan; gogorra da baina ez duen beste irtenbiderik aurkitzen.

A. BIZKARRALEGORRIA
Montevideo

GAIA JARRITA

Intsumisoak eta 3. gradua

Hirugarren grado horri esan diote ez, eta antza denez, hitz hauekin darraite orain arte lege: delitu bada gure bila etor bitez. Zentzua erakutsi dute gutxienez, zentzu gabeko lege bati erantzunez.

IÑIGO OLABARRI

Egunkaria

Batzorde Parekidea: 72564 E / Lege Gordailua: SS 0000

OJDK IKUSKATUTAKO HEDAPENA

Administrazio Kontseiluko Lehendakaria: MARTIN UGALDE

Kontseilu Editorialeko Zuzendaria: JOAN MARI TORRENT

Kontseilari Ordezkarria: ISAKI URIA

Gerentea: FERMIN LAZKANO

Zuzendaria: MARTXEL OIAMENDI

Zuzendariordea: LUZIAN ETXEHARRETA

Publizitatea: MARI JOSE SARASA

Spainiako Publizitatea: PUBLICITAS

Capitan Haya 1 2.a 28020 Madrid ☎: 91 555 11 01 / Fax: 91 555 11 02

HELBIDEAK

Erredakzio eta Tailerra: ANTZASIA Industrialek 01-02

20160 Lasarte-Oria / ☎: 37 15 45 / Fax: 36 54 93

Egoitza soziala, Publizitatea eta Administrazioa: Antzasia

16-1 / 20010 Donostia / ☎: 46 90 22 / Fax: 45 59 57

Araba: San Antonio, 20-1. Lezker. / 01005 Gasteiz / ☎: 23 38 72 / Fax: 23 38 72

Nafarroa: Iratxe Monastegia, 45-13. esk. / (Irritzi dorrea) / 31001

/ ☎: 17 80 78/79 / Fax: 17 80 77

Bizkaia: Zabalburu Enparantza, 2-1. Lezker. / 48003 Bilbo

/ ☎: 410 40 46 / Fax: 410 37 15

Lapurti / Nafarroa Beherea / Zuberoa: Pannecau 14, 1-1. Zuberoa

kutxatila, / 64100 Baiona / ☎: 59 59 35 75 / Fax: 59 25 75 11